

Tárgy: Békés Város 2014-2020. évi fejlesztési céljai

Előkészítette: Gál András osztályvezető
Barna Barbara osztályvezető helyettes
Műszaki Osztály

Véleményező bizottság: Pénzügyi Bizottság

Sorszám: IV/5

Döntéshozatal módja:
Egyszerű szótöbbség

Tárgyalás módja:
Nyilvános ülés

Egyéb előterjesztés

Békés Város Képviselő-testülete

2014. február 27-i ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

A Magyarország Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióban (OFTK) rögzített átfogó és hosszú távú fejlesztési irányok alapján a Partnerségi Megállapodás (PM) kijelöli a 2014–2020-as időszak öt fő nemzeti fejlesztési prioritását. Az ötödik nemzeti fejlesztési prioritás, a gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósításának legfontosabb biztosítékát a területi operatív programok jelentik. Ezek közül is kiemelkedik a jelentős forráskeretekkel rendelkező, az ország európai szinten felzárkózást igénylő minden megyéjére kiterjedő (ún. kevésbé fejlett régiók célterület) **Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)**.

Ennek megfelelően a TOP fő küldetése, hogy kereteket biztosítson a területileg decentralizált fejlesztések tervezéséhez és megvalósításához. Törekvéseinek tematikus fókuszában két tényező áll:

- (1) Térség-specifikus gazdasági növekedés és foglalkoztatás-bővítés: a TOP erős gazdaságfejlesztési orientációja miatt jelentősen hozzájárul ahhoz a kormányzati törekvéshez, amely szerint a 2014–2020-as uniós fejlesztési források 60%-ának közvetlenül a gazdaságfejlesztést kell szolgálniuk.
- (2) Területi és települési önkormányzati kompetenciákba eső feladatellátás kapcsán felmerülő fejlesztési szükségletek kielégítéséhez szintén keretet ad. Ezért a TOP fejlesztései között helyet kapnak a közvetlenül a közsférára, a helyi társadalomra és környezetre irányuló fejlesztések is. Ugyanakkor ezek esetében is szempont a legalább közvetett gazdasági és foglalkoztatási hatás.

TOP eszközrendszerének stratégiai áttekintése

Összesen 6+1 TOP prioritástengely kerül meghatározásra, az alábbiak szerint:

1. Prioritás – *ERFA finanszírozás, 8. (foglalkoztatás) EU tematikus cél*

Térség-specifikus gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében: Munkahelyteremtés kiemelt és integrált megoldásokkal a helyi érdekű gazdaságfejlesztéssel és gazdaság szervezéssel, a foglalkoztatást biztosító gazdasági tevékenységek fejlesztésével, köztük kiemelten turisztikai fejlesztésekkel és a térségi szinten kiemelt gazdasági tevékenységek fejlesztésével. A foglalkoztathatóságot közvetlenül szolgáló egyéb fejlesztések, különösen a gyermekmegőrzési szolgáltatások.

2. Prioritás – *ERFA finanszírozás, 6. (környezetfejlesztés, városi környezet) EU tem. cél*

Városi és várostérségi környezet fejlesztése, megújítása a vonzóbb települési környezetért, klímaadaptációs, család- és gyermekbarát, valamint a gazdaságfejlesztést, a foglalkoztatást a munkaerő földrajzi mobilitását szolgáló szempontok mentén.

3. Prioritás – *ERFA finanszírozás, 4. (alacsony CO2 kibocsátású gazdaság) EU tem. cél*
Fenntartható és közösségi közlekedési megoldások, önkormányzati épületek energiahatékonysága, közösségi alapú, helyi/térségi léptékű megújuló energiahasznosítás, alacsony CO2 kibocsátású gazdaságra való áttérést szolgáló stratégiák.

4. Prioritás – *ERFA finanszírozás, 9. (társadalmi befogadás) EU tematikus cél*
Önkormányzati egészségügyi és szociális (alap)szolgáltatások fejlesztése, esetlegesen kiterjedve a központi közigazgatási szolgáltatások fejlesztésére a helyi igények és önkormányzati döntések alapján. Szociális városrehabilitáció, városi szegregátumok kezelése.

5. Prioritás – *ERFA finanszírozás, 9. (társadalmi befogadás) EU tematikus cél*
Közösségvezérelt várostérségi és város-vidék kapcsolatrendszer megjelenítő helyi fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések) széles tematikus spektrumon (egész TOP-ra kiterjedően).

6. Prioritás – *ESZA finanszírozás, 8. (foglalkoztatás) EU tematikus cél*
Megyei és helyi humán erőforrás fejlesztés, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés, foglalkoztatási paktumok, civil kezdeményezések támogatása, térség-specifikus képzések, ösztöndíjak.

7. Prioritás – *ESZA finanszírozás, Technikai segítségnyújtás*
Kiemelten fontos az új területi szereplők felkészítésének biztosítása (tervezés, projektfejlesztés, végrehajtási szerepkörök) az új területi integrációs eszközök (ITI - integrált területi befektetés, CLLD - közösség által irányított helyi fejlesztés) és a több alapos finanszírozás felhasználásának tervezésére és megvalósítására, kapacitásainak meg-erősítésével, központi módszertani támogatással, tervezésük koordinációjával.

Békés Város Önkormányzatának a 2014-2020 fejlesztési célú programterveit Békés megye területfejlesztési programjához igazodva szükséges megfogalmaznia.

Békés megye fejlesztésének stratégiai céljai (2020-ig):

- térség-specifikus brandek (márka) fejlesztése a megye perifériális helyzetű településein,
- versenyképességet javító-, értékalapú-, horizontális gazdaságfejlesztés,
- társadalmi- és gazdasági kohézió erősítése a megye mag- és perifériális települései között,
- természeti- és épített értékek megóvása, innovatív hasznosítása.

A megye fejlesztésének átfogó- és stratégiai céljai egymásra épülő koherens-(összefüggő), multiplikatív (sokszorozáson alapuló) rendszert alkotnak.

Békés megye stratégiai programjában (változtatás alatt áll) négy prioritást határozott meg, melyek a következők:

- gazdasági struktúra megújítása,
- fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése,
- megye térszerkezetének továbbfejlesztése,
- emberi erőforrás fejlesztése.

A rendelkezésre álló forrás a 1831/2013.(XI. 14.) Korm. határozat alapján a **Békési Kistérségben 2.453,1 millió forint**. Elképzelhető, hogy a kistérségi szint helyett járási földrajzi lehatárolási szint lesz meghatározva, de erről konkrét információk még nem állnak rendelkezésre.

A TOP mellett természetesen lesznek még az ágazati operatív programok is, melyekre szintén nyújthatunk be pályázatokat.

Ezek a **GINOP** (Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program), **EFOP** (Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program), **KEHOP** (Környezeti és Energetikai Hatékonysági

Operatív Program), **IKOP** (Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program) és **VP** (Vidékfejlesztési program).

Kérem a T. Képviselő-testületet, hogy az előterjesztés melléklete szerinti célokat fogadja el a 2014-2020-ig tartó időszakra vonatkozóan.

Határozati javaslat:

Békés Város Önkormányzata Képviselő-testülete a határozat melléklete szerint határozza meg Békés Város 2014-2020. évre tervezett fejlesztési céljait.

Határidő: értelem szerint

Felelős: Izsó Gábor polgármester

Békés, 2014. február 19.

Izsó Gábor
polgármester

.....
Jogi ellenjegyző

.....
Pénzügyi ellenjegyző

Békés Város Önkormányzata 2014-2020. évre tervezett fejlesztési céljai

1. Klímabarát és energiatakarékos építészeti megoldások, lehetőség szerint megújuló energiaforrások felhasználása
 - Energiahatékony és megújuló energiával működő épületek számának növelése: 300.000 e Ft;
2. Óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése
 - Óvodák építése, felújítása, férőhelybővítés: 450.000 e Ft
3. Az Önkormányzat egyes főbb alapellátási szolgálatainak helyet adó épületeinek, másrészt a járóbeteg intézmények épületeinek korszerűsítése infrastruktúra-fejlesztés és eszközbeszerzés által, háziorvosi szolgálatnak, fogorvosi szolgálatnak központi alapellátási ügyeletnek helyet adó épületek fejlesztése
 - Rendelőintézet felújítása, energetikai korszerűsítése, teljeskörű akadálymentesítése: 600. 000 e Ft
 A háziorvosi szolgálatot és járóbeteg ellátást is magába foglaló Rendelőintézet építészeti, energetikai felújítása, energia megtakarítással, megújuló energia használatával széndioxid kibocsátás csökkenése is elérhető nem csak az alapellátás magasabb szintű nyújtása.
4. Iskolák felújítása
 - Általános iskolák felújítása: Szánthó A. u. 3 (teljes körű akadálymentesítés, energetikai korszerűsítés, burkolatok, elektromos hálózat cseréje); Rákóczi u. 8. (teljes körű akadálymentesítés, burkolatok, elektromos hálózat cseréje, vizesblokk elhelyezése épületen belül); Jantyk 21-25 (teljes körű akadálymentesítés, energetikai korszerűsítés, burkolatok, elektromos hálózat cseréje): 1.500.000 e Ft;
5. Turisztikai célú infrastruktúra fejlesztése
 - Panzió építése (fürdő területén gyógyászathoz kapcsolódó panzió építése fizetős gyógyturizmus elősegítésére): 500. 000 e Ft
 A Kettős-Körös bal partján fekvő Békés, kitűnő turisztikai adottságokkal rendelkező alföldi kisváros, ahol évről-évre igyekeznek fejleszteni, még sokoldalúbbá tenni a kikapcsolódási lehetőségek sorát. Dánfok megkezdte újbóli virágzását, illetve átadták az egykori békési fürdő területén a Békési Kistérségi Komplex Járóbeteg-ellátó Központot, mely épületben 1 db meleg vizes mozgásmedence, 1db meleg vizes ülőmedence, 1 db hideg vizes medence, kültéren 1 db 120 négyzetméteres termálmedence létesítése valósult meg, valamint megépítésre került egy fedett uszoda is.
 A természet föld alatt csörgedező kincseire visszatérve, a legfontosabb üzenet, hogy a békési gyógyvíz jótékonyhatásait bárki élvezheti. A város újonnan felújított gyógyfürdőjében - mely a megye legrégebbi fürdője és vizét már 1943-ban gyógyvízzé nyilvánították - két kút biztosítja a fürdő termálvíz igényét. A komplexum nyugodt, kellemes környezetben nyújt kikapcsolódási lehetőséget. A nátrium-hidrogén-karbonátos víz, amelynek jelentős szerves anyag tartalma, kovasav tartalma és kis mennyiségű jódtartalma segíti a gyógyulást és regenerálódást. Az Országos Közegészségügyi Intézet vizsgálata szerint a békési termálvíz kiválóan alkalmas gyulladáso és kopásos ízületi betegségek kezelésére. Segíti a reumás betegségek, a csípő-, a térd-, a boka- és a gerincbetegségek gyógyítását. Gyógyírt nyújt gyulladáso nőgyógyászati kórképekre és bizonyos bőrbetegségekre, így a pikkelysömörre is. A gyógyító fürdőt pedig évtizedek óta használják Békésen gyógyászati célra. A szintén tavaly átadott Békési Kistérségi Komplex Járóbeteg-ellátó Központ betegei pedig modern környezetben regenerálódhatnak.

A fürdő területén szükség van egy 15 szobás panzióra, igényesen kialakított szállásra, jól felszerelt szobákkal, mindegyikében külön fürdőszoba, hűtőszekrény, televízió és légkondicionáló. A drága hotelek, és egyéb szállások mellett közkedvelt a családias hangulatú, olcsó árakkal, és akciós csomagokkal üzemelő panzió ami rendelkezik zárt, kamerával megfigyelt parkolási lehetőséggel. Vezeték nélküli Internet hozzáférés, ingyenes WiFi biztosítása ma már alapkövetelmény az egész házban. A fürdő nyitvatartási idején kívül is Wellness szolgáltatásokat kívánunk biztosítani a szállóvendégek számára a panzióban, ilyen az infrasauna és jakuzzi.

- Fürdőfejlesztés (fürdő területén szabadtéri strand létesítése helyi és turisztikai igények kielégítésére): 410. 000 e Ft

6. Mozgás, fizikai aktivitás közösségi használatú tereinek és infrastruktúrájának fejlesztése

- Megyei sport- és edzőközpont kialakítása: 1.250.000 eFt

Városunkban nagy hagyományokra tekint vissza a sportélet. Mind utánpótlás nevelésben mind felnőtt sportban kiemelkedő teljesített a békési sporttársadalom, mint például, kézilabda, kosárlabda, atlétika, kajak- kenu, ökölvívás, súlyemelés. A sport fejlődése és további népszerűsítése érdekében szükséges egy edzőközpont kialakítása, amely alkalmas a helyi, a régiós és az országos igényeket kielégíteni, a látvány és egyéb sportágak számára edzőtáborozási lehetőséget biztosítani.

A jelenlegi sportpálya 6,5 hektár területű, ideális helyszíne az edzőközpontnak, amelyben három füves nagypálya, a futalosok részére egy kézilabdapálya, valamint három tenispálya található. Szükséges a pályák felújítása és egy műfüves labdarúgópálya kialakítása, mely köré szabvány szintetikus atlétikai pálya kialakítása szükséges, valamint a tenispályákat fedetté kell alakítani és egy kézilabda csarnok építését tervezzük. A szálloda - 40 kétágyas szobával és négy apartmannal biztosítaná a sportolók és segítők pihenését. A négycsillagos hotelben helyet kap egy 150 fő fogadására alkalmas konferenciaterem, illetve egy étterem is, amelyben egyszerre 130-an foglalhatnak helyet, emellett több olyan, a játékosok kényelmét és kikapcsolódását szolgáló helyiség, mint playstation- vagy erősítőszoba. A komplexum rendelkezik wellness- és rehabilitációs részleggel is. Az edzőközpontban az LCD-s televízióval felszerelt és internet hozzáféréssel ellátott szobák kialakítása sportpszichológusok bevonásával történik. Az edzőközpont a város más részein található vízi sportoknak és kézilabdának is biztosítaná a szállást. A kialakított sportlétesítmény a látványsportágak számára ideális körülményt teremt a megfelelő felkészüléshez.

Békés városában 40 éves múltra tekint vissza a kajak- kenu sportág, szép eredményeket elérve. A város legnépszerűbb egyéni sportága. Békési duzzasztómű feletti vízfelület tökéletesen alkalmas egy 1000 m hosszúságú edzőpálya kialakítására. Emellett a Körösök természeti adottságai lehetővé teszik a vízi felkészülés teljes vertikumának megvalósítását. Ehhez szükséges egy megfelelő vízre szálló hely-úszóház- létesítése az árvízvédelmi töltés folyó felőli oldalán egy mobil hajótároló, míg a mentett oldalon egy fix hajótároló kialakítása. Ide szükséges egy 80-100 fő befogadására alkalmas öltöző és vizesblokk rendszer megépítése kiegészítve egy kondicionáló és fitness teremmel. A szálláshely biztosítása a sportszállodában megoldott lenne.

A jelenlegi fürdő területén 2010-ben átadásra került egy fedett 25 m-es uszoda, melyben tanmedence is található. Ennek a beruházásnak a folytatásaként a meglévő, üzemben kívüli 33 m- es verseny medence felújítása, lefedése, üzembe helyezése a cél. A megfelelő és szükséges orvosi és fizioterápiás háttérrel asztintén a fürdő területén található Kistérségi Komplex Járóbeteg- ellátó központ biztosítja, mely 2011-ben került felújításra.

7. Helyi élelmiszertermékek, nem élelmiszer termékek előállítás, feldolgozása, továbbfejlesztése;

- Helyi termékek, termékcsomagok térségi, megyei szintű értékesítésének, piacra vitelének támogatása
 - Mezőgazdasági szövetkezet létrehozása, mintagazdaság: 1.000. 000 e Ft
 - Hűtőház létesítése csomagolóval: 500. 000 e Ft;
 - Vágópont kialakítása: 200. 000 e Ft
 - Őshonos állatok tenyésztésének elterjesztése: 50. 000 e Ft;
 - Selyemhernyó tenyésztés újraindítása: 20. 000 e Ft;
 - Biotermesztés: 50. 000 e Ft
 - Cukorgyár
 - Vályogkészítés: 8.000 e Ft

Mezőgazdasági alaptervekenységű szociális szövetkezet:

Az egyénileg fellépő gazdálkodó gazdasági helyzetében az a fő probléma, hogy piaci — eladási és beszerzési — pozíciója nagyon gyenge a piac többi résztvevőjéhez viszonyítva, mert a gazdálkodók által egyénileg beszerezni kívánt anyagok, illetve értékesíteni kívánt termékek mennyisége kicsi,- a termékeik gyakran romlandóak, nem képesek egyformán magas minőséget garantálni; nincsenek megfelelő információik, a piac nem áttekinthető számukra; általánosságban a piacon túl kicsik, nem képesek egyáltalán semmilyen hatást gyakorolni rá, illetve rajta keresztül az árakra.

A szövetkezetek kiemelkedő szerepe a vertikális integráció szempontjából tehát a következőkben foglalható össze: új piacok megszerzése és megtartása hosszú távon is; a technológiai és a piaci kockázat csökkentése; nagy hozzáadott értékű tevékenységek végzése; nagyobb hatás a piacra és az árakra; a tranzakciós költségek csökkentése; a fogyasztó közelebb hozatala a termelőhöz, s így az információs költségek csökkentése; a marketing csatorna egy másik szintjéről a jövedelem egy részének a termelő számára való biztosítása.

Összességében a szövetkezetek vertikális integrációban betöltött szerepe a termelők-tagok technológiai és piaci hatékonyságának növelésében, s ennek révén jövedelmi pozícióik, függetlenségük (az alternatív integrációs mechanizmusokhoz képest) megerősítésében áll.

Mintagazdaságként önkormányzati és állami tulajdonú területen egy olyan gazdaságot kívánunk létrehozni, ahol mind az őshonos állatok tenyésztése, mind a növénytermesztés egyidejűleg történik. A mintagazdaság a szövetkezet központja, feladata a szerződéskötés a szövetkezeti tagokkal, gazdálkodókkal, felméri, beszerzi a szükséges a vetőmagokat, palántákat, felügyeli az őshonos állatok gén tiszta törzsállomány fenntartását, koordinálja a szaporulatok kihelyezését, piacot keres, teremt a szövetkezeti tagok termékeinek, segíti a szükség szerinti feldolgozásuk, vásárlókhöz való eljutásuk.

Békés városában jelenleg jól működő START munkaprogram működik, mely munkaprogram mezőgazdasági részében növénytermesztés és állattartás történik.

Növénytermesztés keretein belül vöröshagyma, zöldbab, cékla, burgonya, fejes káposzta, paradicsom, paprika, karfiol, uborka és búza termesztése történik jelenleg. A termékpaletta bővítése és a mennyiség növelése, valamint mindezek feldolgozása a kitűzött cél.

A növénytermesztést bővíteni kívánjuk gyümölcsstermesztéssel. Leginkább alma, körte termesztésével foglalkoznánk. A fűszernövények termesztése a későbbiekben kerülne elindításra.

A megtermelt zöldségek és gyümölcsök hideg tárolására, tartósítására épülne meg a hűtőház csomagolóval egybekötve. A hűtőház természetesen nem csak a mintagazdasági program/ mezőgazdasági szövetkezet keretein belül megtermelt termékek hűtésére, tartósítására lenne méretezve, hanem a kis és nagytermelők terményeinek igény szerinti tartósítására, csomagolására is.

Fagyasztó részleggel megépülő hűtőház létesítése esetén bogyós (málna, szeder, ribizli, fekete ribizli, egres, cseresznye) termesztéssel is szeretnénk foglalkozni.

Állattenyésztés keretein belül 97 db anyajuh és 3 db tenyészkos tartása történik. Ezt a programot kívánjuk bővíteni jellemzően őshonos állatok tenyésztésével.

Az őshonos állatok tenyésztésének lakossági körben való népszerűsítésére 2013. évben az önkormányzat saját erejéből pályázatot írt ki. Lakossági igényeknek megfelelően az Önkormányzattól kendermagos napos csirkét juttatott ki magánszemélyeknek, melynek otthontartási feltételeit az önkormányzat határozta meg. Az őshonos állatok tenyésztését indítanánk el többféle őshonos tyúkfajtaival (fehér, fogolyszínű és a sárga magyar tyúkokkal) a mintagazdaság/mezőgazdasági szövetkezet keretein belül, valamint folytatni, bővíteni kívánjuk a lakkosság minél szélesebb körében.

Az őshonos állatok feldolgozására jönne létre egy vágópont. A vágópont funkcióját tekintve úgy lenne kialakítva, hogy több faj (pl.: sertés, baromfi) vágására egyidejűleg alkalmas.

A mintagazdaság részére egy kiszolgáló épület, valamint mezőgazdasági géptároló, állatok számára ólak, termény, takarmány, vetőmagtároló kialakítása szükséges.

A mintagazdaság példaként működne kisebb gazdaságok számára, tanácsadási programok szervezése szintén a feladata.

Nem utolsó szempont a munkahelyteremtés. A mintagazdaságban mezőgazdasági munkák végzésére, leszakadó társadalmi rétegek integrálása, társadalmi befogadásának támogatására célzott programokat kívánunk kidolgozni.

A bio- termesztés keretein belül az önkormányzat nem csak a vegyszermentes termesztésre gondol, hanem olyan növények vegyszermentes termesztésére is, mint pl. a hajdina, köles, amaránt ami a gluténérzékenyek számára nem okoz allergiát.

Selyemhernyó tenyésztés 18. század elejétől vidékünkön meghonosodó iparág, amelyet annak idején spanyol telepesek alapoztak meg, mintegy négy évtizeddel ezelőtt egyszerűen eltűnt – feledésbe merült. Első lépésként a vállalkozás előnyeinek népszerűsítése a legszükségesebb, de talán a legnehezebb feladat is. A selyemhernyó tenyésztéshez szükséges létrehozni egy eperfa ültetvényt, ezt Békésen 30 hektár területtel kívánjuk megvalósítani. Erről a területről mindössze egy turnusban 12 tonnányi selyemgubót lehetne kitenyészteni, vagyis átszámítva mintegy 1,5 tonna selymet lehetne nyerni. Ugyanakkor a tenyésztés sok időnyomkást is foglalkoztathatna. Amellett a kis családi vállalkozás is kifizetődő lehetne, hiszen mindössze egy hektáron 3400 eperfacsemetét lehet termesztetni. A minőséges petét kezdetben külföldről lehetne beszerezni, és megfelelő feltételek mellett kamatoztatni. A természetes selyem iránti (magnövekedett) kereslet szinte korlátlan értékesítési lehetőségeket kínál a termelőknek

Cukorgyár: A cukorrépa az egyik legfontosabb élelmiszeripari növényünk. Jelentőségét elsősorban az határozza meg, hogy a cukorrépából fontos népelelmezési termék készül: a cukor, amely az emberi táplálkozásban nélkülözhetetlen. Jelentőségéhez tartozik még az is, hogy a szántóföldi növények közül a cukorrépával termelhető meg hektáronként a legtöbb energiaérték. A cukorrépa azonban nemcsak fontos ipari növény, hanem melléktermékei révén jelentős a takarmánybázis biztosításában is. A cukorrépa üzemi mellékterméke a leveles répafej; értékes takarmány, amely önmagában is etethető, de kukoricaszárral együtt be is silózható. A cukorgyári melléktermékek: a répaszelet és a melasz is értékes takarmányok, amelyekből karbamid hozzáadásával fehérjepótló takarmányokat állítanak elő. Ezek a készítmények is főleg a szarvasmarhák takarmányozásában jelentősek. A cukorrépa az egyik legfiatalabb kultúrnövényünk. Az európai kultúra és az újkor növénye. Európai növény; nemesítését, termesztését és a répacukor gyártását csak a múlt század elején kezdték meg. Jelenleg már nemcsak Európában, hanem más földrészeken is termesztik.

Magyarország ma a 300-320 ezer tonnás éves cukorfogyasztásnak sajnos csak egyharmadát képes megtermelni az egyetlen megmaradt, külföldi tulajdonú Kaposvárott

működő cukorgyárban, mely 300 km-re fekszik megyénktől. Kistérségi szinten ösztönözni kívánjuk a mezőgazdaságban résztvevőket a cukorrépa termesztés növelésére, mely elegendő mennyiséget termelne egy a megyében működő cukorgyár gazdaságos működéséhez.

Vályogkészítés: Az épületek nagy százaléka ma is vályog vagy vegyes falazatú. Ezek karbantartását igénylő tudás apáról fiúra szállt, ami megszakadt a 70-es 80-as években. Mivel ezekben, a házakban ma is családok élnek és sajnos egyre rosszabb körülmények között, pusztul a környezetük és vele együtt az életük is.

Még a múlt század elején, közepén is gyakori volt, hogy az emberek olyan anyagokból építették házaikat, amilyen a közelben megtalálható volt. Bár a vert falú, vagy vályogtéglás építési megoldások ma már ritkák, bizonyos esetekben érdemes lehet ezekkel próbálkozni. Egy kisebb nyaraló, vagy gazdasági épület is készülhet ilyen hagyományos módszerekkel, amelyeknek alacsony költségük mellett más előnyeik is vannak. E falak - amellett hogy szerkezetük megfelel tartó-, és határoló funkciójuknak - különleges mikroklímát biztosítanak a házban. Hőtároló és páratechnikai tulajdonságaiknak köszönhetően a vályogház nyáron kellemesen hűvös, télen pedig kis fűtéssel is gyorsan felmelegíthető. A vályog - mivel nem tömör anyag - párafelvétele és leadása gyors, emiatt kevésbé hajlamos a penészedésre. A hagyományos építés lényege, hogy a helyi anyagok és adottságok, kihasználását helyezi előtérbe. A vályog és vert falu házak valamint a hagyományos módon égetett téglából épült házak anyagai újra használhatóak.

A program végén a résztvevők olyan tudásra tesznek szert, mellyel képesek lesznek vályogtéglát készíteni, vályogfalat építeni és tapasztani, saját vályogházaikat felújítani, karbantartani és bővíteni. Ez a tudás a későbbiekben bővíthető és egy lehetőség az önálló munkavégzéshez.

Sok település intézményesen is védi régi építészeti emlékeit, de újra is jelentős igény van. Ennek kielégítése azonban csak képzett, a technológiában jártas emberekkel valósítható meg. A programunk legfontosabb része a gyakorlati tudás átadása. Falunkét egy-egy személy elsajátíthatná a munkafolyamatokat, mivel nem szükséges hozzá szakképesítés ezt bárki könnyen megtanulhatja.

Olyan épületet, helyszínt kell keresni, ami egyébként is felújításra szorul. A helyben beszerezhető alapanyagokat a felújítandó épület tulajdonát képező önkormányzat, magánszemély, vállalkozás biztosítaná. A betanítás 7 nap, napi 8óra. A közmunka keretein belül elindulhatna a faluszépítő program, ami a falusi turizmus alapja is.

8. Szervezett e- piacok megszervezése: 6.000 e Ft
9. Marketing PR: 10.000 e Ft
10. Minta mezőgazdasági munka
 - Társadalmi problémák enyhítése, úgy, mint leszakadó társadalmi rétegek integrálása, társadalmi befogadásának támogatására célzott programmal
11. Kis- és középvállalkozások sikeres működéséhez szükséges vállalkozói ismeretek fejlesztése, specifikus tanácsadások: 10.000. e Ft
12. Hivatásforgalmú kerékpárforgalmi hálózat és létesítmények, kerékpáros közösségi közlekedési rendszer fejlesztése
 - Murony- Békés- Tarhos kerékpárút hálózat kiépítése: 240. 000 e Ft;
Amellett, hogy a széndioxid kibocsátást csökkenti a kerékpárral közlekedők számának növekedése, célunk a hivatásforgalmú kerékpárutak továbbépítése.
13. Közterületek kialakítása, felújítása a településbiztonsági szempontok figyelembevételével
 - Térfigyelő kamerarendszer kiépítése: 20.000 e Ft;
Településbiztonságot elősegítő beruházási program
14. 4-5 számjegyű utak, önkormányzati utak és üzleti infrastruktúrához kapcsolódó kerítésen kívüli utak fejlesztése
 - Utak, járdák aszfaltozása: 1.800.000 e Ft

Települési úthálózati elemek fejlesztése

15. Ipari területek fejlesztése, utak kialakítása, közművesítés
 - Ipari területek fejlesztése, utak kialakítása, közművesítés: 80. 000 e Ft;
Békés- Békéscsaba közti külterülete jellemzően Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területből valamint mezőgazdasági területből tevődik össze, szintúgy, mint más települések felé vezető utak melletti területek. Az önkormányzat elsősorban a Békéscsaba felé vezető út melletti területeket szeretné fejleszteni, mivel ezeken a területeken nem mindenhol megoldott az ivóvíz ellátás, ami egy vállalkozás lehetséges telephelyének helymeghatározásánál hátrányt jelent, hiszen az alapinfrastruktúra megteremtése ma már minimális követelmény. Fontos ennek a területnek a víz, áram, gáz ellátása, utak kialakítása, mely olyan alapot ad, hogy a vállalkozások könnyebben tudjanak telephelyet létrehozni a város ezen területén.
16. Közvilágítás korszerűsítése: 140. 000 e Ft;
17. Foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása;
18. Beruházás az oktatásba, készségekre és az egész életen át tartó tanulásba: 100.000 e Ft

Békés, 2014. február 27.

Izsó Gábor
polgármester